א מיי פ"ז מהל' כלי
המקדם הלכה [ח] ט:
יא ב מיי פ"ב מהלכות
קנהדרין הל' ח [ו]:

פ"ז מהלכות

תמידין ומוספין הלכה

-6

שקלים הלכה א: יד ה מיי' פ״ח מהלכות

תורה אור השלם

ו. הַבָּאִים עם זְרַבָּבֵל יַשׁוּעַ נְחֶמְיָה עֲזַרְיָה נחמני מרדכי

בלשו

נחום בענה נחום בענה

נָחָמָנִי מְרְדֵּכִי בִּלְש מִסְפֶּרֶת בִּגְוַי נְחוּם בַּענְו מִסְפָּרָת בִּגְוַי נְחוּם בַּענְו

נחמיה ז ז 2. אֶת הַבֶּבֶשׁ אֶחְד הַּעֲשֶׁה בַּבֶּקֶר וְאַת הַבָּבֶשׁ הַשׁנִי תַּעֲשֶׂה בַּין הָעַרְבְּיִם:

במדבר כח ד צו אָת בְּנֵי יִשְׂרְאֵל

צו את בני ישראל לחמי לאשי רית נידחר לחמי לאשי רית נידחר לחמי לאשי רית נידחר להמקרה לית מקובר לית מקובר לית של אינו ברים או בר

שימה מקובצת

ל) הקינין פתחיה זה:
כ כיצד היו תיבת הן
נמחק: ג) השמש אומרים
[וכן לקמן]: ד) להתענאה:

ניסן לקפון: זין לאשי ריח ס) אהדרו להו: ו) לאשי ריח ניחוח: ו) דלא להתענאה תיבת למספד נמחק: ס) והיו

. מכשף.
ביע הסייף והאוד שלא:
ין שיוכלו והיינו דאמריען
יכול להמיתו באותו מיתה
הכתובה בו י- (4) יתלף
התובה בו י- (4) יתלף
התובה בו מהשבלים
התובה בו מהשבלים
המוצאי ינ"ט משקוצריי
למוצאי ינ"ט כשקוצריי
אותם היי"

אותם הס"ד ומה"ד כדי
שיהא נקצר בעסק גדול
כלומר בקול: יד] קוצרין
מון מודו בה:
מון השמש אמרו הן:
יד] כלומר אקצור במגל
יד] כלומר אקצור במגל
ידם החבואה ליש:
ידם החבואה בקופה זו:
כלן משום חבר זו כל משום

דבעצרת: כא) השבת שבת:

:ככן מפטפט מקנטר בדברי

כגן תיבת אחד נמחק: כדן ואית ספרים דגרסי

בתרוייהו דלא למספד. צריך לומר דגרסינן בחגא כו׳

כו' ולא קאמר עלה הא מני ר"י כו' אלמא דאפילו

כרבנן נמי אתי ש״מ דגרסינן

דלא למספד דאי גרסינן דלא להתענאה הל"ל לא נצרכא אלא ליום שלפניו

ואע"ג דלא אמר הא מני ר"י

היא הא דסיפא קאי ארישא י וא״ת והיאך מתענין ערב

פורים מיומיא

דלא למספד בהון הוא וא״כ לפניו לכ״ע אסור ואין לומר

יט] בשבת

ביטפד נמחק: הם שנים: מ] ישביע הסייף והאוו שיוכלו והיינו ד מודידי

יב ג מיי

םה.

מסורת הש"ם

 לוס פ״ה משנה א,
 סנהדרין יו., ג) נ״א דקרו מרדכי, ד) [לקמן עב:],
 [במשנה שבמשניות לימא], ו) תענית יו:, ו) ולפי גי' רש" להתענאה], מ) [עירובין כב:], מהמענהה), א) נשירופין כבן, (") ("") מ") מ") מ") מ") מ"ל מקלההן.
כ") ליק, ל) נ"א ומקלההן.
במקלהן איכא כר'. ז"ק, מ) ז"ל
קלח ראיה וכן העתיקו
המחפפות, כ) [פנהדרין סו.],
במחפפות, כ) פנהדרין בו.]
ל") מ"ק מ"ו, ע) פנהדרין בו.

הגהות הב"ח (A) גמ' דלא להתענאה שהיו ניימוסין וכו' שוטים זו מנין לכם ולא היה בהן אדם: (ב) שם יום אחד הוא לפיכך עמד ומהנה וכו' שני ימים זה עומ ותוקט זכר על יניט זה אחר זה קרא עליו: (1) רש"י ד"ה דלא להתענאה וכו' דלא הויא שמחה בשל כצ"ל ותיבת מירה נמחק:

גליון הש"ם

יגו' וגי' מריש וכו' וגי' גבוגה. תמוה לי א"כ מאי פרכי' בתענית למ"ל מתמניא לימה ממשעה וממניה גופה

מוסף רש"י

. בעלי מראה בעלי קומה. שתהה הימתן מוטלת על הבריות בעלי כשפים. מכשפים הבוטחים זם להנצל מידי בי״ד על המכשפיו בכשפיה ולגלות ונגנות עג התכספין המסימין ומדיחין בכשפיהן כגון המלרים מפי התררגמן. כשבאין עדי לועזים להעיד בפניהם לא יצטרכו להעמיד מליצים ביניהם דהוה ליה עד מפי על (סנהדרין יו.). דלא להתענאה בהון. שכולן אסורין נתענית ומקלתחון ודבר זה מפורש בפרק רבי ישמעאל ובמגילת חענית המלויה אללנו איתוקם תמידא דלא למיספד. תמידא דלא למיספד.

מתמדב ומכיל מתיי, מילי

מתמדב ומכיל מתיי, מילי

מתמדב ומכיל מתיי, מילי

בדום לת הכבט השני מעשה

בדוף הערבים, מלי להדרו להו

בדוף הערבים, מלי להדרו להו

לת קרבני למתי ללשי משמרו

להקרבני למתי ללשי משמרו

בין בינו בלי מתרות משמרות משמרה

בינו בלי מתרות משמרות משמרה כולן באין מתרומת הלשכה. איתותב חגא דשבועיא. שהיו בייתוסים אומרים עלרת אחר השבת הוא וכו' ודחו אותן והלכו להם בייתוסים

רבינו גרשום

כן הוא: פתחיה על הקינין שכל מי שנודר קינין בא לו אצל פתחיה ונותן לו מעות ונותן לו קינין: בייל לישני. בולל הלשונות ודורשן כמו גות צריפין וסוכר עין שמחבר זה עם זה ומוציא שבותבו היו כלשן: הנושין דבר והיינו בלשן: רעושין אותה כריכות. שכורכין חבל סביב השבלים עד שהן במחובר כעין עומרין: כיון

שחשיכה אכר לה, הקוצה: בא השמט. כלומר הגיע זמן לקצור: מגל זה. כלומר קצור במגל זה ובקופה זו ובשבת זו משום לפוסומי מילתא דמותר: אין קצירת העומר במוצאי יו"ט. אלא במוצאי שבת: דלא להתעואה בהון. אבל שרו למיספד: ומקצתהון די לא למיספר. 6) אלא שרו להתענאה: את קרבני לחמי לאשי וגר. מה שתי הלחם ושאר קרבות צבור באין מתרומת הלשבה דכתים זאת עולת חדש בחדשו חדש והבא קרבן מתרומה חדשה אף מתיין נמי. עודר בתיכי תשברו להקרבי לשון רבים: איתותב חגא דשבועיא. שהיו אומרים אין עצרת לעולם אלא אחר שבת: די לא להתענאה כיון שבאלו התריסו

הוא: זקן אחד. בייתוסי היה: מפטפט.

בב] בדברי ויכוחין: י"ה יום וגו'.

והיינו דחנן. במסכת שקלים: פחחיה על הקינין. על השופר ששמו קינין בעלי בשפים. פירש רב האי גאון כדי לידע את הדין כדאמרינן שהמתנדב קן מביא מעות ונותן לתוכו די"ג שופרות היו במקדש ה! ויש בהם שנים ששמן תוריםש וגוזלי עולה במסכת שקליםי): שפותח דברים

> ולא ישקרו: בעלי כשפים. שאם יהא הנדון מו מכשף והאור לא ישלוט בו והיינו דתנן 6 "פתחיה על הקינין 16 זה מרדכי יעשו הו מכשפות וימיתוהו בכל מיתה למה נקרא שמו פתחיה שפותח דברים שיוכלו ']: התורגמן. שלא יחליף יא] ודורשן ויודע בשבעים לשון כולהו סנהדרין ויחייבוהו: דהוה בייל טענותיו נמי ידעי שבעים לשון ידאמר רבי יוחנן לישני. בולל ומערבב הלשונות: יאין מושיבים בסנהדרין אלא בעלי חכמה בעלי מראה בעלי קומה בעלי זקנה בעלי ודורשן. כגון עין סוכר וגגות לריפין. והיינו דקרו ליה מרדכי בלשן: בותבי' כריכות. כורכין וקושרין כשפים ויודעים שבעים לשון שלא תהא ראשי השבלים יבן מלא אגרוף: וכל סנהדרין שומעת מפי התורגמן אלא דהוה עיירות החמוכות לשם מתכנחותיו בייל לישני ודריש והיינו יודכתיב במרדכי המולה גדולה שיבינו בייתוסין שבמולאי בלשן: בותני' יכיצד יו הן עושין שלוחי יו"ט קולרין ידן אותן דבייתוסין לא בית דין יוצאין מערב יום מוב ועושין אותו מודו שון כדמפרש לקמן: אמר להן. כריכות במחובר לקרקע כדי שיהא נוח לקצור ההוצר לבני עיירות העומדות עליו: כל העיירות הסמוכות לשם מתכנסות לשם בא השמש. מין אמרו לו הן: מגל זה. כדי שיהא נקצר בעסק גדול כיון שהחשיכה כלומר יו במגל זה אקצור התבואה: בקופה זו. אתן התבואה יח]: ישן שבת אומר להן בא השמש יו אומר הין בא השמש אומר הין מגל זו אומר הין מגל זו אומר וו. ס [כלומר] אקלור בשבת: אמרו לו הין. ג' פעמים שואל להן כל דבר: הין קופה זו אומר הין קופה זו אומר הין וכל כך. שהיה שואל למה: מפני בשבת אומר להן שבת זו אמר ייהין שבת הבייתוסים שאומרים אין קלירת זו אמר הין אקצור והם אומרים לו קצור העומר במולאי יו"ע. אלא במולאי שבת אקצור והם אומרים לו קצור שלש פעמים כדמפרש בגמרא לפיכך הקולרים על כל דבר ודבר והן אומרים לו הין הין מגביהין קולן כדי שישמעו בייתוסין להוליא מלבן: גמ' דלא להסענאה הין כל כך למה ۞(לי) מפני הבייתוסים שהיו אומרים אין קצירת העומר במוצאי יו"מ: גם' ת"ר" אלין יומיא דלא להתענאה בהון בהון. אבל למספד שרי: ((במקלחן) ומקנחהון. איכא דחמירי כולי האי דאפי׳ למספד אסור: איתוקם תמידא. ומקצתהון דלא למספד בהון מריש ירחא הוקם התמיד על משפטו כדמפרש דניםן עד תמניא ביה איתוקם תמידא דלא לקתיה דלא למספד: עד סוף מועדא. למספד ומתמניא ביה ועד סוף מועדא פסח: איתותב. נתיישב על דינו איתותב חגא דשבועיא דלא יו יילמספד שבאותן ימים נלחו חכמים את מריש ירחא דניםן ועד תמניא ביה איתוקם הבייתוסים: דלא להתענאה. אבל למספד שרי דלא הויא שמחה תמידא דלא למספד שהיו צדוקים אומרים (2) יתירה בשל עלרת כבשל תמיד משום יחיד מתגדב ומביא תמיד מאי דרוש יאת ב] דעלרת לא היה שום ראיה לדברי הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני בייתוסין אבל בתמיד היתה ראיה מי תעשה בין הערבים מאי אהדרו ₪ את לדבריהם ותרוייהו מפרש לקמן: קרבני לחמי לאשי יו תשמרו שיהיו כולן מעשה. לשון יחיד: מאי אהדרו. . יבאין מתרומת הלשכה מתמניא ביה ועד להו רבנן כשנלחום: משמרו. לשון סוף מועדא איתותב החגא דשבועיא דלא 🕫 רבים: כולן. כל הקרבנות: מנין לכם. דהחי ממחרת השבת כאן ממש יו למספד שהיו בייתוסין אומרים עצרת אחר

> שהיה משיבו חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר ®משה רבינו אוהב ישראל היה ויודע שעצרת יום אחד הוא (0) עמד ותקנה אחר שבת כדי שיהו ישראל מתענגין שני ימים קרא עליו מקרא זה יאחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר

השבת ניטפל להם רבן יוחגן בן זכאי ואמר

להם שוטים מנין לכם ולא היה אדם אחד

בקונטרס שאם היה מוליך את ישראל דרך הר שעיר היו הולכים באחד עשר יום שהיא סמוכה לארץ ואם היה אוהבן למה איחרן ובפי׳ חומש פי׳

שכל אותו הדרך הלכו בשלשה ימים חה לשונו אחד עשר יום מחורב אמר להם משה לישראל ראו מה גרמתם אין לך דרך קלרה מחורב

לקדש ברנע כדרך הר שעיר ואף הוא מהלך אחד עשר יום ואתם הלכתם אותה בג' ימים שהרי בעשרים באייר נסעו מחורב שנאמר ויהי

בשנה השנית בחדש השני בעשרים בחודש נעלה הענן וגו' בעשרים וחשעה בסיון שלחו המרגלים מקדש ברנע לא מהן שלשים יום שעשו בקברות

התאוה אכלו בשר חדש ימים ושבעה ימים שעשו בחלרות להסגירה של מרים נמלא שבשלשה ימים הלכו כל אותו הדרך וכל כך היתה שכינה

מתלבטת בשבילכם למהר ביאמכם לארץ ובשביל שקלקלתם היקב אחכם סביבות הר שעיר ארבעים שנה עד כאן לשונו והשתא נראה דלהכי

ואח

ס העושה מעשה חייב האוחז העינים פטור והיינו דקאמר (רבי אליעזר בסוף ארבע מיתות (סנהדרין דף סח.) שאני שונה שלש ודורשן. כגון לימתי לעונתי: בעלי קומה. שירתמו מהן בעלי דינים מאות הלכות בנטיעת קישואין וכדאמרי נמי אבל אתה למד להבין

ולהורות: ויודעים בשבעים לשון. בסוף בג] אחד דיני ממונות (שם דף יו:) משמע דסגי בשנים ס) (אחד) לדבר ואחד לשמוע ואמר רביעי׳ אין למעלה הימנה וכולהו סנהדרין לאו כולהו ממש ואין מושיבין בסנהדרין לאו אכולהו קאי אי נמי התם לדיני ממונות והכא לדיני נפשות ולא סגי בעשרים ושלשה דלכמה דברים לריך סנהדרי גדולה כמו לזקן ממרא ולדון את השבט ועיר הנדחת דבעי שבעים ואחד ש: אלין יומיא דלא להתענאה ומקצתהון דלא למספר. משמע שכולן אסורים בתענית אבל בהספד אין אסורים אלא מקצמן והא דגרם בסוף סדר תעניות כילד ותענית ד׳ ית.) כל שאחריו בהספד אסור בתענית מותר ליתא דאי מיתסר בהספד כל שכן בתענית כדמשמע הכא אלא ה"ג כל שאחריו בתענית אסור בהספד מותר ומתני' דהתם נמי הכי מוכחת דמחמיר בדלא למספד מבדלא להתענא׳ וכי נקיט התם כל שאחריו ה"נ הוה מצי למנקט כל שלפניו דאי אמרת לפניו בין בתענית בין בהספד אסור אם כן למה לי שיהא מוטל בין שני י"ט: מריש ירחא דניםן ועד תמניא

איתוקם תמידא דלא למספר. כך הגירסא בכל הספרים ובקונט׳ פי׳ הטעם דלא הויא שמחה בשל עלרת כבשל תמיד משום דבעלרת לא היתה שום ראיה לדברי בייתוסין אבל בתמיד היתה קלת ראיה לדבריהם ותרוייהו מפרש לקמן ולהכי אסור אפי׳ למספד ובסוף סדר תעניות כילד (ד׳ יז:) כתובה הגירסא להיפך איתוקם תמידא די לא להתענאה איתותב חגא דשבועיא די לא למספד ° וגירסא זו נכונה מדפריך התם למה ליה למימר עד סוף מועדא נימא עד מועד ומועד גופיה יו"ט הוא ומשני לא נצרכא אלא לאסור יום שלאחריו כמאן כרבי יוסי דאמר בין

לפניו בין לאחריו אסור ואי כגירסא דשמעתין דגרסי חגא דשבועיא דלא להתענאה א"כ אפי׳ לרבי יוסי לא אתיא דבהא כ"ע מודו דלאחריו מותר דתנן התם כל הכתוב במגילת תענית דלא להתענאה בין לפניו בין לאחריו מותר רבי יוסי אומר לפניו אסור לאחריו מותר אבל אי גרס חגא דשבועיא דלא למספד אתי שפיר כרבי יוסי כדתנן התם כל הכתוב במגילת תענית דלא למספד לפניו אסור לאחריו מוחר ר' יוסי אוחר בין לפניו בין לאחריו אסור ומיהו קצח קשה לגירסא זו דפריך החם למה לי למימר מריש ירחא דניסן לימא מחרי בניסן וראש חודש גופיה דאורייתא אמר רבא לא נצרכא לאסור יום שלפניו והשתא הוה ליה למפרך עלה כמאן כרבי יוסי כדפריך בתר הכי ושמא נטר עד לבסוף ואכולה מילמא פריך בדן ואית ספרים דגרסי בתרוייהו דלא למספד: עמד והקנה. והקצ"ה הסכים על ידו: אחד עשר יום. פירש

לפניו לכ"ע אסור ואין דונוו משום דבטלה מגילת תענית נהי דשאר יומי בטלו חנוכה ופורים לא בטלו וי"ל דנהי דהן עצמן לא בטלו לדין דהן עצמן לא בטלו לדין מייתי האי קרא דאחד עשר יום דאם היה אוהב ישראל למה איחרן ארבעים שנה ולא הלליחו ללכת כמו שעשו באותן שלשה ימים: ופורים לא בטלו וי״ל דנהי דהן עצמן לא בטלו לדין דלפניהם ולאחריהם מיהו כתוב דמכותה ולאחרים בשלה מהגלה מפרסם מילתא דלא צורך חיזוק לאסור לא לפניו ולא לאחריו כמו שאר ימים טובים היא צוריך חיזוק לאסור לא לפניו ולא לאחרים משר שאר ימים טובים ראצן צוריכים חיזוק לאסור לא לפניות ולא לאחרים משום שהן דאורייתא איצ ייל דיום "יצ של אדר היה מתחלה מיומיא דלא להתעצהת משום יימי אדעול משחרב בית המקדש דבטלה מגילת תענית וכיון דהוא גופיה בטל כ"ש דלא אסרו משום זה לפני פורים דכה"ג מברען המדאמר במלום רבים המלוסר ופרך ורופוק ליה כרי עד יום טוריינס גופיה כר ה"ג אמרען המא זם נקנור גופיה בטלו